

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGWiŻŚ-5.054.7.2024
Warszawa, 23 sierpnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 3632 Poseł na Sejm RP Moniki Wielichowskiej, w sprawie propozycji zmian przepisów art. 16 i 23 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”, w zakresie dotyczącym zapewnienia wykorzystania stawów i zagłębień terenu na potrzeby kąpielisk, przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie należy zauważyć, że problem opisany w przedmiotowej interpelacji dotyczy możliwości organizacji przez jednostki samorządu terytorialnego kąpielisk na terenie przekształconego wyrobiska górniczego, które stało się „stawem”.

Śródlądowe wody stojące zostały zdefiniowane w art. 23 Prawa wodnego. Przedmiotowy przepis stanowi, że śródlądowymi wodami stojącymi są wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi (art. 23 ust. 1). Z art. 23 ust. 2 Prawa wodnego wynika, że przepisy o śródlądowych wodach stojących stosuje się odpowiednio do wód znajdujących się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami. Z kolei, zgodnie z art. 214 Prawa wodnego śródlądowe wody stojące, woda w rowie oraz woda w stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Stosownie do art. 16 pkt 65 lit. c Prawa wodnego stawy stanowią jeden z rodzajów urządzeń wodnych (tj. urządzeń lub budowli służących do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów). Należy zaznaczyć, że staw jest urządzeniem wodnym wykonywanym w konkretnym celu, określonym w udzielonej zgodzie wodnoprawnej. Parametry tego obiektu, w szczególności jego głębokość, są dostosowane do zadań jakie ma spełniać. Staw może być wykorzystywany przez właściciela w dowolny sposób, w tym rekreacyjny, jeżeli do takiego celu został wykonany. Woda zgromadzona w stawie nie jest zaliczana do zasobów wodnych, objętych ochroną wynikającą z przepisów działu III Prawa wodnego.

Wody występujące w zagłębieniach terenu niebędących stawami, a także wody w stawach, analogicznie jak wody stojące, mogą stanowić własność Skarbu Państwa, samorządu, jak i osób fizycznych lub prawnych, a możliwość ich wykorzystania na cele rekreacyjne jest uzależniona od właściciela tych wód. Zgodnie z art. 211 ust. 3 Prawa wodnego wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi. Tym samym jednostki samorządu terytorialnego

w ramach posiadanego władztwa mogą same przesądzić o sposobie wykorzystania takich wód. W związku z tym aktualnie obowiązujące przepisy prawne zapewniają możliwość wykorzystania stawów i znajdujących się w nich wód przez jednostki samorządu terytorialnego. W zależności od potrzeb konkretnych jednostek samorządu terytorialnego stawy mogą być wykorzystywane do celów zapobiegania powodzi, przeciwdziałania skutkom suszy, a także do celów rekreacyjnych.

W przeciwieństwie do wód ujętych w urządzeniach wodnych, wody rozumiane jako zasoby wodne, które stanowią integralną część środowiska oraz siedliska dla organizmów, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność, co jednoznacznie wynika z przepisu art. 50 Prawa wodnego. Na podstawie przepisów art. 75 pkt 2 lit. c, art. 77 oraz art. 23 ust. 1 Prawa wodnego, taką ochroną są objęte w szczególności wody stojące w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych. Natomiast przez przepis art. 23 ust. 2 Prawa wodnego, taką ochroną ustawodawca postanowił objąć również wody znajdujące się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami. Wody gromadzące się w zagłębieniach powstałych w wyniku eksploatacji zasobów naturalnych (gliny, kamienia, piasku, torfu) mają kontakt z wodami podziemnymi przez co stają się integralną częścią środowiska i jest zasadne traktowanie ich na równi z pozostałymi zasobami wodnymi.

Intencją ustawodawcy nie było, aby jakkolwiek adaptacja zagłębienia terenu (np. wyprofilowanie brzegu) zamieniała go na staw. Podkreślenia wymaga, że kwestią rozróżniającą oba przypadki jest działanie, które doprowadziło do powstania danego obiektu hydrograficznego. Zagłębienie terenu, o którym mowa w art. 23 ust. 2 Prawa wodnego, powstało w wyniku działalności człowieka, ale nie w celu korzystania z wód, tylko w związku z inną działalnością prowadzoną przede wszystkim na podstawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Zmiany zachodzące w sposobie korzystania z tego obiektu hydrograficznego nie mogą mieć wpływu na jego klasyfikację.

Należy wskazać, że definicja „kąpieliska”, zawarta w Prawie wodnym (a także pojęcia „miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli”) wynika z przepisów dyrektywy 2006/7/WE dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach (tzw. dyrektywy kąpieliskowej). U podstaw tej dyrektywy znajduje się zapewnienie ochrony środowiska oraz ochrony zdrowia ludzkiego w zakresie rekreacyjnego korzystania z wód. Wymagania stawiane przez Prawo wodne obejmują przede wszystkim: zapewnienie odpowiedniej jakości wód przeznaczonych do kąpeli oraz ich właściwy monitoring tak, aby rekreacyjne korzystanie z tych wód nie zagrażało bezpieczeństwu osób z niej korzystających. Jednolite części wód powierzchniowych, na których znajdują się takie obiekty są zaliczane do obszarów chronionych na podstawie art. 16 pkt 32 Prawa wodnego. Wówczas wymagania związane z zapewnieniem właściwej jakości wód w kąpielisku (w szczególności wymogów sanitarnych) są włączane do celu środowiskowego danej jednolitej części wód. Tym samym tworzenie „kąpielisk” w rozumieniu przepisów Prawa wodnego jest ograniczone przepisami unijnymi i dlatego ma na celu potrzebę zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska wodnego.

Podsumowując, Ministerstwo Infrastruktury popiera zaproponowane ogólne kierunki zmian mające na celu zapewnienie szerokiego wykorzystania wód publicznych i komunalnych przez lokalną społeczność w celach rekreacyjnych. Należy wskazać, że w celu wyeliminowania zidentyfikowanych problemów powinno się stosować raczej

dedykowane konkretne rozwiązania a nie zmiany systemowe przepisów, w tym zmiany definicyjne, które mogłyby doprowadzić do niepożądanych skutków prawnych, np. wpływać negatywnie na spójność systemu prawa. Warto dodać, że wypracowanie odpowiedniego rozwiązania prawnego związanego z tworzeniem miejsc rekreacji na stawach wymaga uwzględnienia szeregu okoliczności prawnych. Takimi okolicznościami są w szczególności ograniczenia modyfikacji przepisów wynikające z prawa unijnego, stosowana w Prawie wodnym terminologia wpływająca na inne regulacje zawarte w tej ustawie czy konieczność poszanowania konstytucyjnych zasad takich jak samorządność jednostek samorządu terytorialnego oraz ochrona prawa własności. Ministerstwo Infrastruktury, rozumiejąc potrzebę zapewnienia możliwości powszechnego wykorzystania wód komunalnych, podejmuje działania analityczne w celu ustalenia możliwości rozwiązania zasygnalizowanego problemu.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.